

Karhunlovisammal

Purpurflikmossa

Schistochilopsis grandiretis (*Lophozia grandiretis*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Karhunlovisammal on laikkuina tai muiden sammalten seassa yksittäisinä versoina kasvava kookas maksasammal. Tyypillisesti se kasvaa tiiviinä ruusukemaisina tuppaina. Tanakat versot ovat puhtaasti tummanvihreitä, varren vatsapuolelta viininpunaisia. Varrella on runsaasti ritsoideja, joiden tyvi on viininpunainen. Kylkilehdet ovat leveitä, usein lähes suorakaiteen muotoisia, 2–3-liuskaisia ja aaltomaisia. Ne ovat kiinnittyneet varteen vinosti. Leveän kolmiomaiset lehtiliuskat ovat vaihtelevasti teräväkärkisiä, lehtien lovet matalia ja tasa- tai pyöreäpohjaisia.

Elinympäristö ja levinneisyys

Karhunlovisammal kasvaa letoilla, lettorämeillä ja -korvissa sekä kalkkikallioiden tyvien kostealla paljastuneella turpeella. Sammalta esiintyy lähinnä Suomen pohjoisosissa harvinaisena. Nykyisiä kasvupaikkoja on noin 30.

Nykytila ja uhkatekijät

Karhunlovisammalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet ojitusten takia. Lisäksi rehevöitymistä ja ilmastonmuutosta pidetään uhkana sammalle. Puolet karhunlovisammalen nykyisistä kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan karhunlovisammalen kasvupaikka lähiympäristöineen rajataan ojitusten ulkopuolelle. Suokasvupaikkojen vesitalouden turvaamiseen laajempi suojelualue-eräus on paras keino. Laajempi suojelualue-eräus takaa luontaisen vesitalouden säilymisen ja sammalen vaatiman luontaisesti paljastuvan ravinteisen turpeen jatkuvan saatavuuden. Monet Lapin läänin eteläpuolisista esiintymistä ovat metsälain erityisen tärkeissä elinympäristöissä, letoilla ja rehevissä korvissa, joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Monet kasvupaikoista sopivat METSO-ohjelmaan (puustoiset suot ja soiden metsäiset reunat, kalkkikalliot). Osa kasvupaikoista kaipaa kipeästi vesitalouden ennallistamista. Mikäli luontaista paljaan turpeen syntymistä ei tapahdu, esiintymän säilymiseksi voi olla tarpeen paljastaa turvetta pienialaisesti esimerkiksi lapiolla.

Lähteet

Laaka-Lindberg, S. 2009: *Lophozia grandiretis* – vaarantunut. Teoksessa: Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. & Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammat. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. S. 150–151. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/38824>

Kuva: Riikka Juutinen